

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders en de Raad van de gemeente Hoeksche Waard.

Betreft: bomenbestand

18 mei 2020.

Geacht College, Geachte leden van de Raad,

Water Natuurlijk Hollandse Delta vraagt Uw aandacht voor het volgende:

Water Natuurlijk is een landelijke waterschapspartij die natuur, landschap en recreatie hoog in het vaandel heeft. Ook binnen het waterschap Hollandse Delta is Water Natuurlijk actief. Het afgelopen jaar heeft het beheer van het bomenbestand van het waterschap veel aandacht gevraagd van het bestuur en de fractie van Water Natuurlijk Hollandse Delta. Hierbij ging het zowel om acties binnen het waterschapsbestuur als daarbuiten.

Uit een petitie bleek een zeer grote betrokkenheid van het publiek bij bomen in zijn algemeenheid en bij boomstructuren in het bijzonder. Een enquête bracht de door betrokkenen belangrijk geachte aspecten naar voren. Dit gecombineerd met de deskundigheid uit onze achterban heeft geleid tot een advies van Water Natuurlijk Hollandse Delta aan het College van Dijkgraaf en Heemraden van ons waterschap voor een beter beheer van het bomenbestand.

In onze opvatting zijn er mogelijke raakvlakken met de taken en verantwoordelijkheden van een gemeente en die willen we langs deze weg met U delen. Het gaat dan om:

- De bescherming van boomstructuren.
- Extra aanplant als klimaat maatregel.

Boomstructuren

Meerdere bomen die samen, als lijn of vlak, een bijzondere bijdrage leveren aan de omgeving, worden gezien als boomstructuur. Ze staan als rij langs een weg, een dijk of een watergang. Ze zijn van groot belang voor het landschapsbeeld en ze vormen natuurlijke verbindingen zoals vliegroutes voor vleermuizen, vogels en insecten.

Soms zijn ze ook van cultuurhistorische waarde zoals een rij knotwilgen, leilinden of fruitbomen en monumentale dijkbeplantingen.

Onze ervaring is dat het belang van boomstructuren als ecologische verbinding wordt onderschat. De wettelijke bescherming van rijen bomen is naar onze mening onvoldoende. Vaak kunnen rijen populieren en wilgen zonder vergunning worden gekapt, omdat ze in de wet en in verordeningen van vergunning of meldplicht zijn uitgezonderd.

Bij een boomstructuur geldt dat de structuur als geheel belangrijker is dan het behoud van de afzonderlijke bomen die er deel van uitmaken. Boomstructuren dienen duurzaam in stand te worden gehouden. Dit vereist per boomstructuur een plan voor verjonging over meerdere decennia. Kap van een rij bomen betekent het einde van de ecologische functie en kan rekenen op publieke verontwaardiging.

Water Natuurlijk Hollandse Delta verzoekt U te bezien of wettelijke dan wel beleidsmatige bescherming van boomstructuren binnen Uw gemeente mogelijk is.

Extra aanplant als klimaat maatregel

Bomen nemen net als andere groene planten via hun blad koolstof op uit de lucht in de vorm van CO₂. Deze koolstof wordt gebruikt voor de opbouw van wortels, stam, takken, blad etc. Een jonge boom neemt veel minder koolstof op dan een volwassen boom met heel veel bladoppervlak.

De boom slaat de opgenomen koolstof voor een deel op. In de wortels, stam en takken gedurende een lange tijd en in het blad en bloemen voor een korte tijd. Er is dus sprake van een koolstof cyclus met een korte en een lange doorlooptijd. Het blad is soms na een jaar alweer afgebroken waarbij de vastgelegde koolstof weer vrijkomt in de vorm van CO₂. De opslag in de harde delen van de boom kan afhankelijk van de leeftijd wel 100 jaar duren.

Bij de kap van een oude boom en de vervanging door een jonge boom is er dus sprake van een vermindering van de opname van CO₂ door een kleiner bladoppervlak. De in de oude boom gedurende zijn leven opgeslagen koolstof komt vrij. De snelheid waarmee dit gebeurt is afhankelijk van het gebruik van het hout. Beide aspecten zijn gelet op het klimaatprobleem negatief. Oude bomen dienen dan ook zoveel als mogelijk gehandhaafd te worden.

Uiteraard is aan kap en vervanging niet altijd te ontkomen. Hierbij dient compensatie van de verloren gegane opslag van koolstof en opname capaciteit van CO₂ te worden gerealiseerd. Hier komt bij dat er zowel nationaal als op Europees niveau steeds meer wordt gepleit voor een uitbreiding van het bomenbestand als maatregel om de klimaatdoelen te halen. Dit heeft inmiddels zijn beslag gekregen in een aanzet tot een Bossenstrategie van het ministerie van LNV en de gezamenlijke provincies.

Water Natuurlijk adviseert het waterschap Hollandse Delta om bij noodzakelijke kap een vervangende boom ter plekke te planten van een zo fors mogelijk formaat. Daarnaast voor elke gekapte boom twee knotbomen te planten op een andere locatie. Tal van boomsoorten kunnen ook als knotboom worden onderhouden. De meest bekende zijn wilg, populier, els en es.

Hiermee is uiteraard niet de met de kap verloren gegane CO2 opslag en opnamecapaciteit gecompenseerd. Er wordt wel een basis gelegd voor een duurzame biomassa productie voor de toekomst.

Hiermee wordt ook aangesloten bij de handreiking van Urgenda voor de reductie van de uitstoot van CO2. (maatregel 35) Knotbomen leveren een constante aanvoer van biomassa met een zeer korte CO2 kringloop. Iedere drie of vier jaar kan er worden geknot. Bij aanplant langs wegen is deze biomassa ook efficiënt te oogsten. Ook voor biodiversiteit zijn de knotbomen gunstig.

Water Natuurlijk Hollandse Delta verzoekt U om te bezien of in samenwerking met het waterschap en de natuur en landschap organisatie(s) in Uw gemeente een dergelijke uitbreiding van het bomenbestand mogelijk is. Mogelijk kan dit zijn beslag krijgen binnen de regionale energie strategie.

Met vriendelijke groet,

Joost Kievit

Voorzitter Water Natuurlijk Hollandse Delta

Email: kievitjoost@gmail.com , telefoon 0786731522, correspondentieadres: Boenderweg 16, 3295LB 's-Gravendeel.